

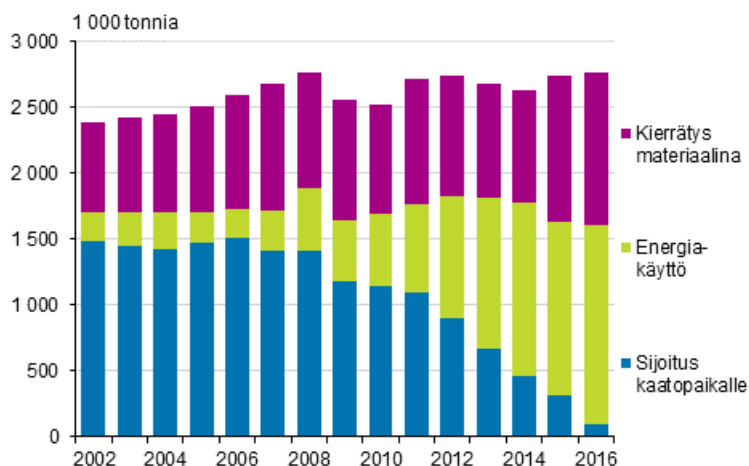
Jätetilasto 2016

Yhdyskuntajätteet

Jätteiden hyödyntäminen on korvannut yhdyskuntajätteiden kaatopaikkasijoittamisen

Yhdyskuntajätteiden sijoittamista kaatopaikoille on vähennetty voimakkaasti viime vuosina jatkuneen kehityksen mukaan. Vuonna 2016 enää noin kolme prosenttia yhdyskuntajätteestä sijoitettiin kaatopaikalle. Tilalle on tullut jätteiden hyödyntäminen: entisen kaatopaikkajätteen hyödyntämisestä kilpailevat sekä energiantuotanto että materiaalina hyödyntäminen, joista yhdyskuntajätteen energiakäyttö on ollut viime vuosina vallitsevin käsittelytapa.

Yhdyskuntajätteiden määrä käsittelytavoittain vuosina 2002–2016

Yhdyskuntajätteestä on tullut lyhyessä ajassa merkittävä energiapolttoaine taajamien kaukolämmön tuotannossa. Energiahyödynnettyjen yhdyskuntajätteiden sisältämät bioperäiset jakeet, kuten puu, pahvi ja kartonki sekä ruokajätteet, hillitsevät myös kasvihuonekaasupäästöjä, mikäli niillä korvataan fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Erilliskerättyjen yhdyskuntajätteiden määrä kasvussa

Vaikka edelleenkin puhutaan yleisesti sekajätteestä ja sen hyödyntämisestä energiana, erilaiset erilliskeräysjärjestelyt ovat muuttaneet energiahyödyntämiseen ohjautuvan sekajätteen laatua ja koostumusta

koko maan tasolla. Yhä enemmän jättejakeita ohjautuu sekajätteen sijaan erilliskeräykseen, kuten tuottajavastuujätteen piiriin kuuluvien pakkausjätteiden keräykseen, ja siten materiaalihyödyntämiseen.

Vuonna 2016 yhdyskuntajätteistä hyödynnettiin noin 97 prosenttia, mikä on uusi ennätys. Erityisesti kuitupakkausten, joita kertyy palvelutoimialoilta kuten esimerkiksi kaupasta, materiaalihyödyntämistase on korkea. Biojätteestä suuri osa kompostoidaan tai mädätetään. Keittiö- ja ruokajätteen sekä puutarhajätteen kokonaismäärästä noin kaksi kolmasosaa kompostoidaan ja kolmannes mädätetään. Mädätysjäätös käytetään maanparannusaineena tai viherrakentamisessa, kuten kompostimultakin.

Yhdyskuntajätteiden kokonaismäärä asukasta kohti vakiintunut

Yhdyskuntajätteiden määrä Suomessa on vuosituhanen vaihteen jälkeen ollut 2,4 – 2,8 miljoonaa tonnia vuosittain. Vaikka yhdyskuntajätteen kokonaismäärä onkin viime vuosina lukuarvoltaan hiukan kasvanut, määrän kasvu on ollut pientä, ja asukasta kohti laskettuna määrä on vakiintunut vuonna 2016 noin viiteensataan kiloon vuodessa. Yhdyskuntajätteiden kokonaismäärän kasvu selittyy siten asukasluvun nousulla.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajätekeräily 2016, tonnia.....4

Laatuseloste: Jätetilasto.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajättekertymä 2016, tonnia

Jätelaji	Jätemäärä	Kierrätys materiaalina	Energiakäyttö	Sijoitus kaatopaikalle
Sekajäte yhteensä	1 218 521	5 982	1 136 439	76 100
Erilliskerätyt yhteensä, josta	1 462 788	1 140 398	315 689	6 701
Paperi ja kartonkijäte	501 071	465 892	35 176	3
Biojäte	392 959	347 826	43 431	1 702
Lasijäte	77 233	77 111	0	122
Metallijäte	161 507	161 507	0	0
Puujäte	45 593	3 043	42 550	0
Muovijäte	46 804	18 995	27 794	15
Sähkö- ja elektroniikkaromu	56 964	56 964	0	0
Muut erilliskerätyt	180 657	9 060	166 738	4 859
Muut ja erittelemättömät	86 622	17 186	62 702	6 734
Kaikki yhteensä	2 767 931	1 163 566	1 514 830	89 535

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedon tuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsittelytavan mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla osoitteessa <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index.html>. Jätteen käsittelyä kuvaavia R ja D – koodeja käytetään direktiivin 2006/12/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon VAHTI - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittymistä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti YTV-alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määristä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä. Jätteen käsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan VAHTI-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston mittausjakso on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Niitä voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen julkistamiskalenterista verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa osoitteessa <http://www.stat.fi/til/jate/index.html>. Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Yhdyskuntajätteeksi katsottavien tukku- ja vähittäiskaupan jätteiden osalta tilastointi on tarkentunut vuoden 2015 tiedoista lähtien, mikä lisää yhdyskuntajätteiksi luokiteltujen jätteiden kokonaismäärää sekä vaikuttaa eri käsittelymuotojen välisiin suhteisiin. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta (Manual on waste statistics), joka on saatavilla web-sivulla osoitteessa

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/592604/KS-RA-13-015.EN.PDF/055ad62c-347b-4315-9faa-0a1ebcb1313e>

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Juha Espo 029 551 3463
Johanna Pakarinen 029-5513313
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

ymparistotilinpito@stat.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Jätetilasto - Yhdyskuntajätteet 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3339 (pdf)